

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СТРАТЕГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ КНР)

Г. І. РИБАК, канд. екон. наук,
доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Ключовим напрямом розвитку економік світу є інклюзивний розвиток, що став головною темою Всесвітнього економічного форуму (WEF) 2018 року. На думку експертів WEF, індекс інклюзивного розвитку є більш комплексним підходом, що дозволяє враховувати не тільки традиційні макроекономічні показники, а й добробут населення, і якість його життя.

За визначенням ОЕСД, інклюзивний зростання – це економічний розвиток, в рамках якого виникають можливості для всіх верств населення, справедливо розподіляються матеріальні і нематеріальні блага в суспільстві для підвищення його добробуту. У цьому контексті мова йде не тільки про подолання прірви між багатими і бідними, а й про рівні умови здобуття освіти, забезпечення охорони здоров'я і безпеки. Тому інклюзивний підхід до зростання передбачає тривалу стратегію, що базується на продуктивній зайнятості. Концепція інклюзивного розвитку передбачає, що кожен суб'єкт економіки є важливим, унікальним, цінним для суспільства і має можливості, щоб задовольнити свої потреби [1, с. 3].

Одним з прикладів успішного запровадження економічних реформ на основі стратегії інклюзивного розвитку став Китай. Його концепція «гармонійного суспільства», базується на принципах інклюзивності: економічне зростання, рівність, сталий розвиток і стабільний розвиток. Китайське гармонійне суспільство – це демократія і законність, рівність і справедливість, довіра, співіснування людини і природи. Тривала стратегія розвитку на 2050 містить основну мету: глобальне інноваційне лідерство і інноваційна нація.

Уся стратегія інклюзивного розвитку побудована на створенні гармонійного суспільства паралельно з інноваційним розвитком країни, що фокусується на якості життя населення, екології та на суспільному розвитку та будівництві «нового соціалізму» в сільській місцевості. Головними завданнями в ній були та є: подолання нерівності і створення середовища для сталого розвитку; стимулювання внутрішнього споживання і попиту; поліпшення соціальної інфраструктури. І вже в останні роки 2016-2020 завдання визначені у створенні більш інклюзивного суспільства і підвищення якості життя, що забезпечує формування середнього класу, «безпечного» споживання і надання громадських послуг.

А ключовими компонентами стратегії КНР є інноваційна економічна структура, інтенсивна промисловість, скоординовані регіональні системи,

зелений розвиток, інклюзивне суспільство, відкритий світогляд і економічні інститути.

Стратегія інклюзивного розвитку стала вдалою для КНР, про те свідчать дані Central Intelligence Agency 2018 року, в КНР тільки 3,3 % населення перебувало за межею бідності, тобто мали дохід менше 1,9 дол./день, хоча у 1990 році цей показник становив аж 66,6%. Наприклад, в Україні 24,1 % населення заробляють менше 1,9 дол.

Саме інклюзивне суспільство передбачає фокусування на освіті, науці, культурі та охороні здоров'я, активізацію зусиль для подолання бідності. Інклюзивна модель розвитку побудована на базі соціальної справедливості і стимулювання внутрішнього споживання. Одним із пріоритетів інклюзивної економічного зростання КНР є стимулювання внутрішнього попиту і споживання. За допомогою бюджетного стимулювання уряд КНР зменшує залежність від зовнішнього попиту шляхом нарощування внутрішнього попиту. Саме завдяки цьому вдається зберігати зростання економіки Китаю, але з помірним уповільненням.

Відповідно останні 10 років економіка Китаю уповільнила темпи зростання, що і обумовлено переорієнтацією на стимулювання внутрішнього попиту. Середньорічні темпи зростання реального ВВП в країні складають 8,4 %, а на душу населення ВВП виріс з 3010,9 дол. в 2006 році до 6772,6 дол. – 2018 році.

Зростання доходів на душу населення супроводжується ще й скороченням розриву між багатим і бідним населенням КНР. За даними World Bank, коефіцієнт нерівності розподілу доходів GINI 2018 року складав 0,465 пунктів, Хоча такий показник є високим і свідчить про концентрацію доходів у певних груп населення, та за останнє десятиліття спостерігається тенденція до його зниження з 0,487 до 0,465, що є позитивним сигналом для уряду КНР і підтверджує правильний вектор економічної політики.

Даний досвід «злітаючого дракону» є прикладом до формування стратегії розвитку української економіки. Розуміючи виклики майбутнього і глобальні проблеми людства, необхідно взяти курс на внутрішній розвиток в поєднанні з відкритістю і інноваційністю економіки. Це забезпечить в довгостроковій перспективі соціально-економічний ефект, стає економічне зростання, можливість за допомогою розвитку середньої і вищої освіти, медицини, формувати середній клас та сприяти інноваційному розвитку.

Література:

1. Інклюзивний вимір розвитку міст – центрів ділової активності України: тенденції та перспективи : наукова доповідь. НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; наук. редактор М. І. Мельник. – Львів, 2019. – 55 с.
2. Офіційний сайт World Economic Forum. URL: www.weforum.org/docs/WEF_Forum_IncGrwth_2017 (дата звернення 28.01.2020).